

Nemam ti kad

Maj – Juni 2023.

SADRŽAJ

Globalna kampanja “Generacija za ravnopravnost”	3
“Generacija za ravnopravnost” u Bosni i Hercegovini.....	5
Outdoor kampanja.....	6
Rad Akcione koalicije za ekonomsku pravdu i prava.....	6
Kampanja na društvenim mrežama.....	8
Saradnja sa influencerima i influencerskama.....	9
Saradnja sa medijima.....	11
Video produkcija.....	12

GLOBALNA KAMPANJA “GENERACIJA ZA RAVNOPRAVNOST”

Pekinška deklaracija i Platforma za akciju iz 1995. godine najveća je vizionarska agenda za osnaživanje žena, djevojaka i djevojčica širom svijeta. Razvijena na Četvrtoj svjetskoj konferenciji o ženama u Pekingu u Kini, događaju

koji je poznat kao najveće ikad okupljanje zagovarača/ica rodne ravnopravnosti, Pekinška platforma za akciju usvojena je od strane 189 vlada posvećenih da poduzmu strateške i odlučne aktivnosti u 12 ključnih područja.

Godina 2020. obilježila je 25. godišnjicu Pekinške platforme za akciju. Uprkos određenom napretku, sistemske barijere koje sprečavaju žene da ostvare jednako učešće u svim oblastima života, bilo u privatnoj ili javnoj sferi, još uvijek su prisutne. Danas nijedna zemlja ne može tvrditi da je ostvarila rodnu ravnopravnost. Kroz kampanju **“Generacija za ravnopravnost: Ostvarivanje prava žena za ravnopravnu budućnost”**, UN Women okuplja nove generacije aktivista/kinja za prava žena zajedno sa zagovaračima/icama i vizionarima/kama koji su bili ključni u kreiranju Pekinške platforme za akciju prije više od dvadeset godina.

Kolektivno, ovi donositelji/ce promjena, različite starosti i svih rodova, mogu se pozabaviti nezavršenim zadatkom osnaživanja žena. Ova kampanja zahtijeva jednake plate, jednaku podjelu neplaćenog rada, okončanje seksualnog uznemiravanja i svih oblika nasilja nad ženama i djevojkama, zdravstvene usluge koje odgovaraju njihovim potrebama, i njihovo jednako učešće u političkom životu i donošenju odluka u svim oblastima.

COVID-19 je dodatno povećao rodne nejednakosti, nasilje i ekonomske razlike. Forum **“Generacija za ravnopravnost”** obezbijedio je ključnu priliku za suočavanje sa ovom krizom. Ovaj Forum je globalno okupljanje zagovarača/ica rodne ravnopravnosti, koje je fokusirano na civilno društvo, a sazvano od strane UN Women, i suorganizirano od strane vlada Meksika i Francuske. Forum je započeo u Mexico Cityju od 29. do 31. marta 2021. godine, i kulminirao u Parizu od 30. juna do 2. jula 2021. godine, lansirajući seriju konkretnih, ambicioznih i transformativnih aktivnosti za postizanje trenutnog i nepovratnog napretka ka rodnoj ravnopravnosti.

U sklopu **“Generacije za ravnopravnost”** uspostavljeno je šest akcionih koalicija, globalnih, inovativnih partnerstava sa različitim akterima,

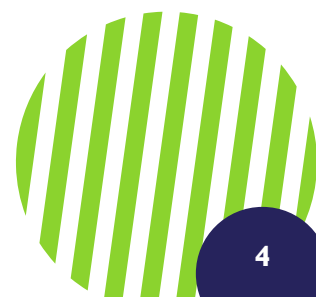
koja mobiliziraju vlade, civilno društvo, međunarodne organizacije, kao i privatni sektor u smjeru pokretanja kolektivne akcije, podsticanja privatnog i javnog ulaganja, i ostvarivanja konkretnih i odlučujućih rezultata koji će promijeniti stvarnost žena, djevojaka i djevojčica.

Akcione koalicije se fokusiraju na šest područja:

1. Rodno zasnovano nasilje;
2. Ekonomska pravda i prava;
3. Tjelesna autonomija i seksualno i reproduktivno zdravlje;
4. Feministička akcija za klimatsku pravdu;
5. Tehnologija i inovacija za rodnu ravnopravnost;
6. Feministički pokreti i vodstvo.

Na pariškom Forumu **“Generacija za ravnopravnost”** objavljene su odvažne aktivnosti u smjeru postizanja rodne ravnopravnosti, kao i lansiranje petogodišnjeg globalnog plana akcije za ubrzavanje postizanja rodne ravnopravnosti do 2026. godine.

Odvažnu agendu Foruma, orijentiranu ka akciji, potcrtava skoro 40 milijardi dolara potvrđenih ulaganja, kao i ambiciozna politička i programska obavezivanja od strane vlada, filantropije, civilnog društva, organizacija mladih i privatnog sektora. Ove obaveze se dešavaju u ključno vrijeme dok svijet procjenjuje nesrazmjerni i negativni utjecaj koji je COVID-19 imao na djevojčice, djevojke i žene. Podržavatelji/ce rodne ravnopravnosti zagovaraju rodno odgovorne planove oporavka koji će osigurati da žene, djevojke i djevojčice ne budu ostavljene po strani u procesu obnove.

“GENERACIJA ZA RAVNOPRAVNOST” U BOSNI I HERCEGOVINI

Bosna i Hercegovina se pridružila “**Generaciji za ravnopravnost**” u ljeto 2021. godine, sa kampanjom koja je posvećena društvenoj mobilizaciji i lokalizaciji akcionih koalicija.

Od jula do decembra 2021. godine pokrenute su tri akcione koalicije, koje se fokusiraju na:

1. Tjelesnu autonomiju i seksualno i reproduktivno zdravlje (juli 2021. godine)
2. Ekonomsku pravdu i prava (oktobar 2021. godine)
3. Okončanje rodno zasnovanog nasilja (decembar 2021. godine)

U oktobru 2022. godine, lansirana je i Akciona koalicija za rod i klimu.

Nastavak kampanje „**Generacija za ravnopravnost**“ u BiH se realizuje u 2023. godini kroz rad Akcione koalicije za ekonomsku pravdu i prava s **fokusom na ekonomiju brige i njege i ekonomsko osnaživanje žena.**

Kampanja je realizovana kroz različite aktivnosti

s ciljem povećanja razumijevanja bh. građana i građanki o tome šta su ekonomija brige te plaćeni i neplaćeni rad, o nesrazmjernoj odgovornosti u oblasti brige i njege između muškaraca i žena, o nesrazmjeru brige između porodica i društva, te sa ciljem podsticanja javnosti na pozitivnu promjenu stavova koji će doprinijeti rodnoj ravnopravnosti i ekonomskom osnaživanju žena.

„**Nemam ti kad**“ je rečenica koja se često koristi, a odražava nedostatak vremena, što je situacija u kojoj se žene svakodnevno nalaze zbog preopterećenosti neplaćenim radom brige i njege. Ova rečenica je ujedno bila i slogan kampanje uz prateće poruke **#radnepoznajerod**, **#podijelimoposlove**, **#brigajesvihnas**.

#radnepoznajerod #podijelimoposlove

Peglam/Perem/Čistim/Čuvam/Hranim/Slažem

BRINEM

OUTDOOR KAMPANJA

Kampanja je započela pozicioniranjem vizuala „Nemam ti kad“ na billboardima u Sarajevu, Mostaru i Banjoj Luci, kako bi se javnosti predstavila tema kampanje, i kako bi se građani i građanke zainteresirali za ovu temu.

RAD AKCIONE KOALICIJE ZA EKONOMSKU PRAVDU I PRAVA

Akciona koalicija za ekonomsku pravdu i prava u Bosni i Hercegovini, zvanično je pokrenuta 5. oktobra 2021. godine na događaju “Partnerstvo za ekonomsku pravdu i prava: Koja je ekonomska vrijednost brige?”.

Ova koalicija ja pokrenula razgovor o značaju ekonomije brige i njege, te ekonomskom osnaživanju žena u BiH.

Koalicija nastavlja svoj rad, te je 24. 5 2023. godine organiziran događaj „Dijalozi o pokretačima reforme ekonomije brige i njege“ kojem su prisustvovali brojni predstavnici vladinih i nevladinih institucija.

Ovom prilikom, prezentovana je „Polazna studija o ekonomiji brige i njege u Bosni i Hercegovini“, koju je izradio Ekonomski institut Sarajevo u partnerstvu sa UN Women BiH, uz podršku Švedske.

Tokom događaja, razgovarano je o svim segmentima ekonomije brige, te o nesrazmjernoj odgovornosti za brigu koja je u bh. društvu uglavnom odgovornost žena, te je izvor rodne neravnopravnosti i nejednakog pristupa žena tržištu rada. Razgovori su usmjereni i na potencijalna rješenja i preporuke koje je potrebno implementirati za prepoznavanje i preraspodjelu odgovornosti u oblasti neplaćene, ali i plaćene brige i njege.

„Žene i muškarci u BiH trebaju konkretna rješenja i politike koje će osigurati da sistemi brige i njege podržavaju njihova ljudska prava, budu rodno osjetljivi, uzimaju u obzir invaliditet i dob. Ove promjene su ključne za unapređenje društveno-ekonomskog napretka u BiH, jer će bez njih zemlja nastaviti da isključuje desetine hiljada ljudi iz svoje radne snage i privrede. Pozivam sve da prepoznaju vrijednost neplaćenog rada, da se zalažu za ravnomjernu preraspodjelu brige i njege između žena i muškaraca, kao i pojedinaca i porodica. Pozivam sve da nam se pridruže u stvaranju rodno ravnopravnog društva, koje jednako vrednuje plaćeni i neplaćeni rad, bez obzira ko ga obavlja i gdje živi.“

Dr. Ingrid Macdonald, rezidentna koordinatorica Ujedinjenih nacija u BiH

„Žene tradicionalno snose nesrazmjern teret brige o djeci, starijima i osobama sa invaliditetom. Iako rad u oblasti njege i brige pokreće zapošljavanje i ima visoku ekonomsku vrijednost, on je i dalje sistemski potcijenjen. Kako bi se pokrenule promjene, ključno je smanjiti količinu neplaćenog rada u oblasti brige i njege koji obavljaju žene kroz transformativne politike i ulaganje u ekonomiju brige i njege, što će omogućiti ženama da ostvare svoja ekonomska prava i prilike, povećati njihovo učešće u radnoj snazi i pristup dostojanstvenim poslovima.“

Jo-Anne Bishop, v.d. predstavica UN Women u BiH

„Istraživanje je pokazalo da žene 'nose' kućne poslove. U ovoj su oblasti još uvijek dosta prisutni stereotipi o rodnim ulogama, te su kultura i tradicija značajni aspekti koji se trebaju uzeti u obzir. U sektoru brige o djeci, koji se odnosi na predškolsko obrazovanje i program ranog odgoja, samo 31.4% ispitanika koristi ove usluge. Skoro pola ispitanica provodi 10 sati sedmično na brigu o starijima, a čak 72% posto ispitanica smatra da nedostaje adekvatnih i pristupačnih usluga brige o starijima u kontekstu javnih usluga, ali i privatnog sektora. Nažalost, nalazi ove studije su pokazali da čak 70% brakova s djecom sa smetnjama u razvoju završi razvodom, pri čemu većina odgovornosti za brigu o djetetu pada na majku.“

Maja Arslanagić Kalajdžić, jedna od autorica Polazne studije o ekonomiji brige

KAMPANJA NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

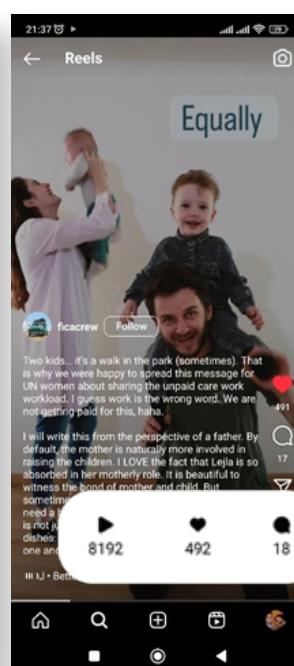
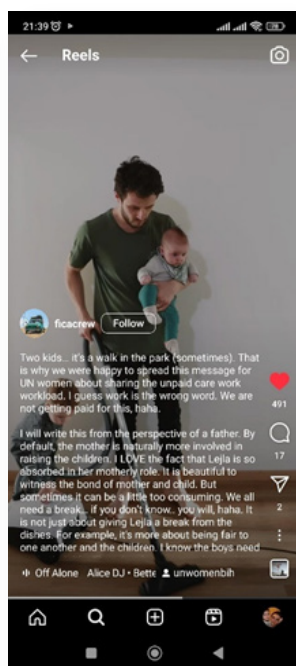
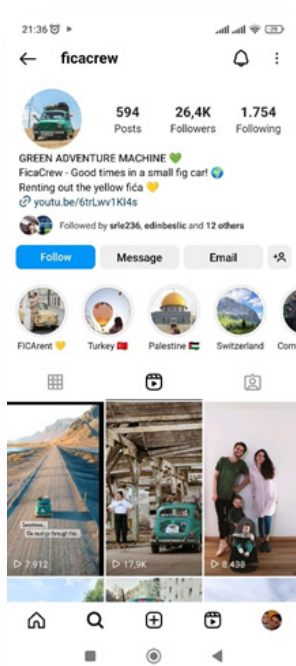
Kampanja je implementirana i na profilima UN Women – **Facebooku, Instagramu, Twitteru i YouTubeu**. U sklopu kampanje, kreirane su ilustracije s porukama koje govore o svim segmentima ekonomije brige, ističu najvažnije statističke podatke „Polazne studije o ekonomiji brige u BiH“, govore o ulozi žene u oblasti plaćene i neplaćene ekonomije brige, te daju određene preporuke s ciljem smanjenja i preraspodjele postojećeg neplaćenog rada unutar domaćinstva, ali i domaćinstava i zajednice, što će doprinijeti rodnoj ravnopravnosti i ekonomskom osnaživanju žena.

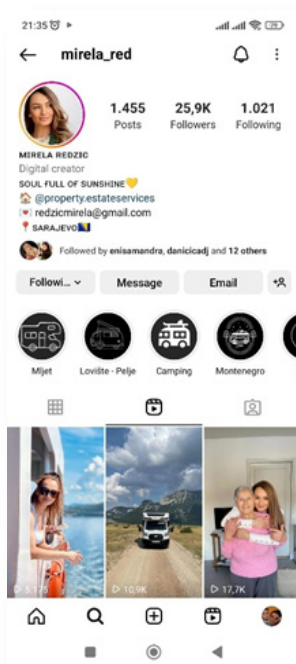
SARADNJA SA INFLUENSERIMA I INFLUENSERKAMA

Kako bi poruke kampanje došle do što većeg broja osoba ostvarena je saradnja sa nekoliko bh. influensera i influencerki na društvenim mrežama: **Fića Crew, Mirela Redžić, Hajrudin Šišić (Harry Cooper) i Ilda Humić**. Oni su kreiranjem različitih video sadržaja pokrenuli razgovor na društvenim mrežama o potrebi ravnomjerne podjele neplaćenih poslova brige između muškaraca i žena, s ciljem postizanja rodne ravnopravnosti i jednakih prilika za zapošljavanje u bh. društvu.

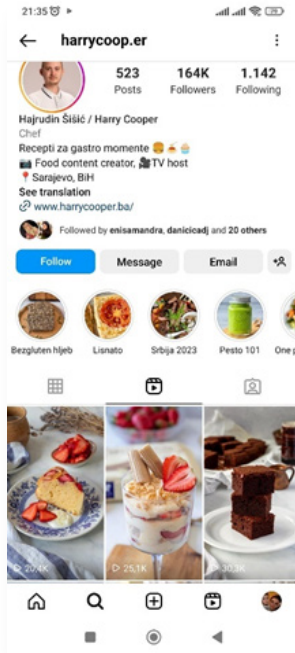
FIĆA CREW

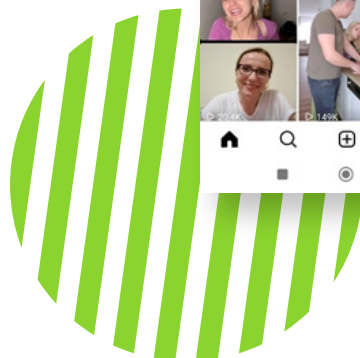
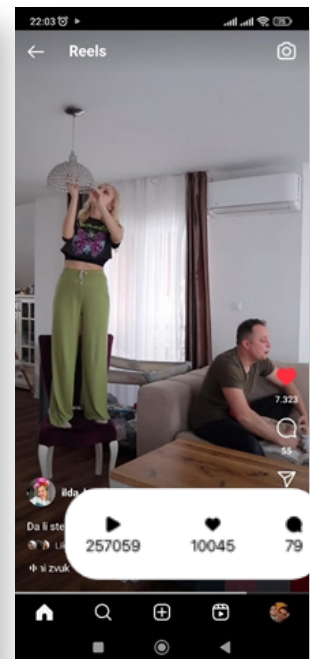
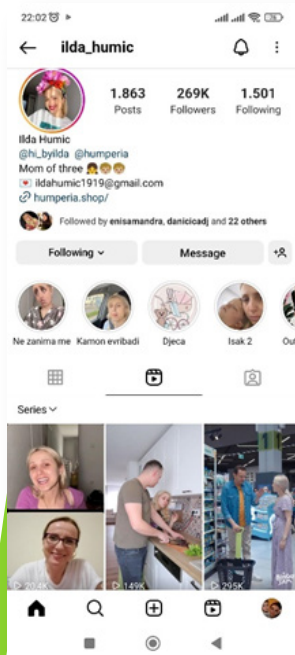
MIRELA REDŽIĆ

HAJRUDIN ŠIŠIĆ

ILDA HUMIĆ

SARADNJA SA MEDIJIMA

Mediji su tokom trajanja kampanje pružili značajnu podršku kroz brojna radio i TV gostovanja relevantnih sagovornika na temu ekonomije brige u BiH, kroz tematske članke koji obrađuju problematiku i preporuke u različitim segmentima ekonomije brige, te kroz izvještavanje o radu Akcione koalicije za ekonomsku pravdu i prava.

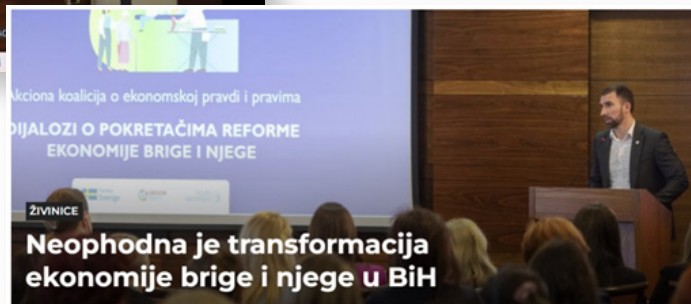
U medijima je bilo ukupno

91 objava o kampanji.

"Poslovi u kući bi se trebali podijeliti, briga o porodici je zajednička"

UN Women u BiH - Nesrazmjerna odgovornost za brigu i njegu izvor rodne nejednakosti
 FENA Kanita Aliagić, Foto: Hazim Aljović
 SARAJEVO, 24. maja (FENA) - Na konferenciji o značaju ekonomije brige i njege za rodnu ravnopravnost, koja je danas održana u Sarajevu, prezentirani su rezultati istraživanja UN Women BiH "Polazne studije o ekonomiji brige i njege u BiH" u kojoj je pregled ključnih karakteristika politika, programskih opcija, kao i nesrazmjerna odgovornost za brigu i njegu koja je prebačena na žene, a koja je izvor rodne neravnopravnosti.

VIDEO PRODUKCIJA

U sklopu kampanje kreirane su dvije video ankete gdje su građani i građanke odgovarali na pitanje znaju li šta je ekonomija brige i da li i sami brinu o nekome. Cilj ovih video anketa nije bio samo saznati koliko građani/ke poznaju ovu tematiku, nego i podstaći javnost na razmišljanje, te je educirati o tome šta je ekonomija brige, šta je plaćeni i neplaćeni rad, kako nesrazmjerna podjela neplaćenih poslova utiče na rodnu neravnopravnost i šta je potrebno učiniti za ravnopravno društvo.

Anketa – Znete li šta je ekonomija brige i njege?

<https://youtu.be/YMrS56f8ITM>

Anketa - Koliko vremena provodite na obavljanje poslova brige i njege?

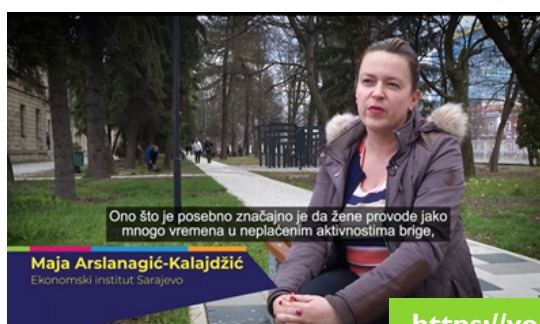
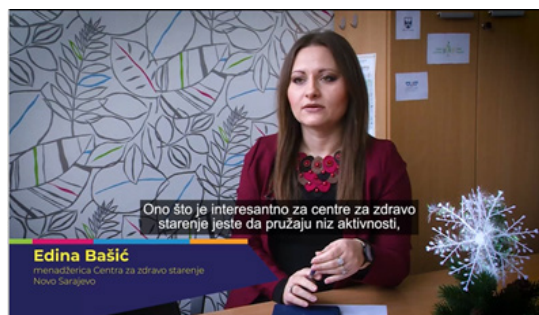
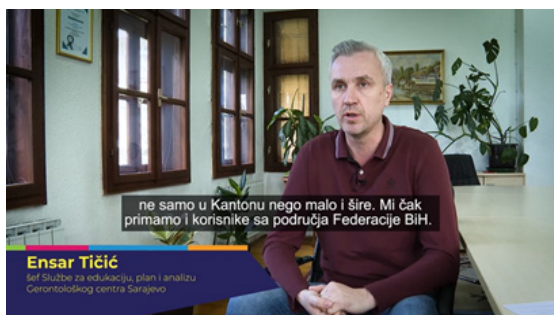
<https://youtu.be/3feiqbV4VCI>

Pored anketa, kreirano je i nekoliko videa u kojima su kroz razgovor sa različitim sagovornicima obrađeni postojeći problemi sistema pružanja brige i njege u BiH.

O tome ko je sve uključen u brigu i odgoj djece, kako se u BiH vodi briga o djeci i osobama s poteškoćama, koja je uloga majke i porodice u tom procesu i s čime se suočavaju, te šta su moguća rješenja, govornice su **Jelena Lubura**, direktorica vrtića „Mašin svijet“ iz Istočnog Sarajeva i **Aida Hrnjić**, predsjednica Udruženja „Colibri“.

Kroz koje institucije se u BiH provodi briga o starima, da li u društvu postoje predrasude o smještanju starih osoba u domove, ko najviše brine o starim članovima porodice, samo su neke od tema koje su obrađene u razgovoru sa **Ensarom Tičićem** iz Gerontološkog centra Sarajevo i **Edinom Bašić** iz Centra za zdravo starenje Novo Sarajevo.

<https://youtu.be/qpUPHO2iYD0>

Kreiran je i video u kojem je sagovornica prof. **Maja Arslanagić – Kalajdžić** sa Ekonomskog instituta Sarajevo, prezentovala glavne podatke iz „Polazne studije o ekonomiji brige u BiH“.

Na kraju, tu je i video koji sumira ključne momente sa događaja „Dijalozi o pokretačima reforme ekonomije brige i njege“.

**#podijelimoposlove
#radnepoznajerod
#brigajesvihnas**

Zmaja od Bosne bb
71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
www.unwomen.org
www.facebook.com/unwomenbih
www.twitter.com/unwomen.bih
www.instagram.com/unwomenbih